

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2020-12-21
2020:71SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren var vid tiden för de aktuella händelserna anställd hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB (SwedSec). Hans licens är numera vilande.

Företaget har anmält att licenshavaren agerat i strid med företagets regler om bisysslor och intressekonflikter och att han agerat vilseledande mot företaget. Företaget har också anmält att licenshavaren har underlåtit att fullgöra sin dokumentationsskyldighet i samband med försäkringsrådgivning.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavarens licens återkallas.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

En kund på ett av företagets kontor meddelade företaget i mars 2020 att kunden i en dom ålagts att betala 440 000 kr samt ränta och rättegångskostnader till licenshavaren. Av kundens uppgifter framgår att licenshavaren tillsammans med kunden investerat i en fastighet avsedd för flyktingboende. Fastigheten har delvis finansierats via privata lån till kunden, upptagna i företaget. Av lämnade uppgifter framgår också att licenshavaren har medverkat i kreditgivning till kunden och att kunden och licenshavaren under en kortare period hade ett handelsbolag tillsammans.

Till följd av uppgifterna har företagets internrevision undersökt licenshavarens medverkan i hanteringen av kunden och om hans agerande strider mot företagets instruktioner eller i övrigt medfört ökad risk för företaget.

Handelsbolaget avvecklades när licenshavaren insåg att han inte i den bolagsformen kunde ha ett ägande eftersom han drev projektet tillsammans med kunden. Det bildades då i stället ett aktiebolag, där licenshavaren inte stod med som stiftare. Han stod emellertid för en tredjedel av aktiekapitalet. För att genomföra transaktionerna utan direkta kopplingar mellan licenshavaren och kunden utfördes transaktionerna via föräldrarnas konton i andra finansiella institut. Detta bekräftas i den nämnda domen.

Av korrespondens mellan licenshavaren och kunden framgår att licenshavaren varit inblandad i driften av kundens verksamhet. Licenshavaren har krävt ersättning av kundens bolag för resor och en arbetsinsats om 587 timmar under ett år.

Kunden har varit kund i företaget sedan 2010 och under åren beviljats flera krediter av licenshavaren. I september 2015 beviljade han krediter på totalt 1 000 000 kr till kunden. Företagets regelverk om intressekonflikter har därmed gravt åsidosatts eftersom kunden och licenshavaren vid beviljningstillfället var bolagsmän i handelsbolaget. Krediterna utbetalades i november 2015 strax innan kontrakt tecknades för köpet av den fastighet som var avsedd att användas som vårdhem för ensamkommande.

I samband med köpet av denna fastighet i december 2015, vid vilket kunden beviljades ett lån på totalt 1 600 000 kr, har företagets revisionsavdelning noterat två anmärkningsvärda förhållanden. För det första har kunden delgivit företaget SMS där licenshavaren har instruerat kunden och kundens sambo att uppge inkomster som de, enligt vad som framgår av kreditupplysningar, inte har haft. Licenshavaren har därtill beställt en värdering av fastigheten från företagets värderingsman. Denne avrådde från finansiering via e-post till licenshavaren, men licenshavaren lämnade aldrig uppgiften vidare till den som beviljade krediten.

Detta har lett till en ökad kreditrisk för företaget. Licenshavaren har agerat trolöst mot företaget och den kreditbeviljande tjänstemannen har avsiktligt vilseletts.

Att licenshavaren inte har anmält sin medverkan i projektet är ostridigt.

Företaget har vid en kompletterande utredning granskat licenshavarens kundkontakter som försäkringsrådgivare under 2019 och fram till dess han lämnade sin anställning i företaget 2020. Av granskningen framgår att det saknas rådgivningsdokumentation i 33 procent av företagsärendena och i 19 procent av de ärenden som gäller privatpersoner.

Licenshavaren har delvis erkänt och delvis förnekat de anmälda händelserna. Han har i huvudsak anfört följande:

Han finner det anmärkningsvärt i vilken utsträckning företaget har gått på kundens information och att han inte i ärendet givits möjlighet att yttra sig till företaget.

Kunden har vid flertalet tillfällen frågat honom om han varit intresserad av att investera i fastigheter tillsammans med kunden, men han har vänligt men bestämt avböjt. Sommaren 2015 kom kunden in till kontoret och berättade att denne skulle göra en omfattande renovering av en fastighet som kunden ägde sedan tidigare och behövde ta ett lån till detta under hösten. Kunden visste inte exakt hur mycket det skulle röra sig om, men skulle återkomma med ungefärliga siffror vid ett senare tillfälle.

Ett par veckor senare hörde kunden av sig och berättade om en affärsidé som kunden hade, nämligen att starta ett vårdhem för ensamkommande flyktingbarn. Licenshavaren var till en början tveksam men efter en hel del påtryckningar sa han okej till detta, men nämnde samtidigt för kunden att han blev tvungen att avbryta deras förbindelser i företaget. Bara några dagar efter att handelsbolaget hade startats fick han kalla fötter och ville inte vara med längre då han inte kände att han hade tid med detta. Kunden fortsatte med sina påtryckningar, men han sa till honom att han bestämt sig. Dock tog kunden väldigt lång tid på sig att avsluta handelsbolaget.

Därefter återkom kunden med information om renovering av sin befintliga fastighet. Han borde i det fallet ha konsulterat med sin chef om han fortfarande kunde vara kundens kontaktperson, men då han inte hade några andra förbindelser med kunden så kände han vid det tillfället inte att det var några problem med det då det inte fanns några intressekonflikter. Vid samma tillfälle beviljade han en kredit till kunden. Krediten har använts till renovering av kundens befintliga fastighet, vilket tydligt går att se på fastighetsvärderingen som gjorts vid ett senare tillfälle.

Ungefär en månad senare återkom kunden och berättade att denne hittat en fastighet till flyktingboendet och kontrakterat en firma för att sköta all renovering av den fastigheten. Det skulle med andra ord inte krävas särskilt mycket arbete. Han berättade då för kunden att han endast var intresserad av att vara en passiv investerare och inte vara med i några bolag eller styrelser. Vid det tillfället avbröt han alla förbindelser med kunden och dennes familj och lämnade över dem till en annan rådgivare i företaget.

När renoveringslånet på 1 600 000 kr skulle upprättas berättade han tydligt för övertagande rådgivare att han inte kunde vara behjälplig med ärendet utan att rådgivaren fick göra allt själv. Då rådgivaren, som alla andra, var extremt stressad bad denne honom kolla med värderingsmännen vilka underlag som krävdes och han gjorde detta. Dock kan han inte minnas att han fått något e-postmeddelande från värderingsmannen med avrådan. Om han hade fått det skulle han givetvis ha vidarebefordrat detta till den nya rådgivaren. Därefter har rådgivaren haft all kontakt med kunden och värderingsmannen, samt skött beviljningen. Han tycker att det är väldigt märkligt att värderingsmannen inte nämnt dessa omständigheter för den nya rådgivaren.

När det gäller SMS-konversationen som kunden säger sig ha, så har han sparat alla SMS och e-postmeddelanden mellan dem och detta SMS kan han inte hitta. I detta fall är det helt uppenbart att det är ett fabricerat SMS, vilket inte är första gången som det uppkommer. Han skulle givetvis aldrig skicka en sådan uppgift till kunden. Återigen tycker han att det är anmärkningsvärt då det är den nya rådgivaren som haft all kontakt med kunden gällande detta ärende. Dessutom är det kunden som ska styrka sin inkomst. Detta är absolut inte en fråga om vilseledande. Dessutom finner han företagets väldigt konservativa värdering av fastigheten anmärkningsvärd då fastigheten efter renovering värderats till mellan 3,5 och 4 miljoner (av en auktoriserad mäklare i samma område som fastigheten) vilket medför en belåningsgrad på under 50 procent. Med andra ord är risken för företaget väldigt låg.

Därefter framkom att de kontrakterade arbetarna som kunden beställt inte skulle komma. Mot den bakgrunden var de tvungna att sköta en del av renoveringen själva och detta gjordes på helger. Det har absolut inte påverkat hans arbete i företaget, vilket tydligt framgår av hans resultat genom åren.

Denna investering har absolut inte rubbat hans ekonomiska ställning. Han hade vid det tillfället ett kapital i företaget på 200 000 kr samt ett kapital i andra finansiella institut på 200 000 kr. Detta efter att investeringen gjorts. Att transaktionerna gått från hans föräldrars konto har endast att göra med att en del av detta kapital tidigare kommer från en villkorad utbetalning där det framgår att alla investeringar med detta kapital ska uppfylla full transparens.

Däremot är det så att han inte anmälde sidoverksamheten, i detta fall handelsbolaget, till företaget och där är han skyldig. Han gjorde det inte medvetet, men det är hans ansvar att anmäla detta och det har han inte gjort. I övrigt var aldrig avsikten att driva verksamheten utan endast att vara en investerare. Att han varit tvungen att vara behjälplig med renoveringen anser han inte är samma sak som att driva en verksamhet. Vidare har han inte fått en enda krona i ersättning för detta, utan det e-postmeddelandet skickades i samband med att han gjorde en exit av verksamheten och fastigheten. I denna exit framgick att ingen ersättning för arbete skulle utfärdas utan endast insatt kapital i verksamheten, eftersom planerna inte gick som väntat.

Vad gäller de påstådda bristerna avseende dokumentation har licenshavaren förnekat att han medvetet underlåtit att dokumentera försäkringsrådgivning, men han har medgett att han kan ha missat att dokumentera i något fall. Licenshavaren har dock inte ansett sig kunna yttra sig över de anmälda fallen av utebliven dokumentation då han inte känner till omständigheterna i varje ärende. Han har gjort gällande att förfarandet skett i samråd med högre chefer.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Av företagets anmälan och licenshavarens egna uppgifter framgår att licenshavaren har medverkat vid beviljande av lån till en kund med vilken licenshavaren har haft en affärsförbindelse samt att han har underlåtit att anmäla affärsrelationen till företaget i enlighet med dess regler om anställdas uppdrag utanför tjänsten. Förfarandet står i strid med företagets regler om intressekonflikter och om anmälan av bisysslor.

I ärendet har företaget även anmält att licenshavaren agerat vilseledande genom att medverka till lämnande av felaktiga inkomstuppgifter, genom att dölja ett negativt uttalande från en värderingsman och genom att låta transaktioner gå genom föräldrarnas konton i syfte att dölja sin medverkan i projektet. I alla dessa delar står företagets påståenden mot licenshavarens förnekanden och förklaringar. I brist på ytterligare utredning är det disciplinnämndens bedömning att anmälan i dessa delar inte kan läggas till grund för en disciplinpåföljd.

Vad gäller de påstådda bristerna i dokumentation har licenshavaren angett att förfarandet beslutats i samråd med högre chefer. Detta har inte bemötts av företaget. Företaget har heller inte gett in något underlag avseende dokumentationsbristerna. Med beaktande av licenshavarens invändningar kan det enligt disciplinnämndens mening inte anses tillräckligt utrett om och i vilken utsträckning licenshavaren har brutit mot sin dokumentationsskyldighet. Anmälan kan därför inte heller i denna del läggas till grund för en disciplinpåföljd.

Genom att bryta mot företagets regler om intressekonflikter och uppdrag utanför tjänsten – som har stöd i lag, i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd och Svenska Fondhandlareföreningens (numera Föreningen Svensk Värdepappersmarknad) vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut – har licenshavaren allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som licenshavare. Med hänsyn till att överträdelserna skedde år 2015 anser emellertid disciplinnämnden – om än med tvekan – att påföljden kan stanna vid en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Petter Asp

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Petter Asp, bolagsjuristen Mats Beckman, direktören Jack Junel, direktören Kajsa Lindståhl och justitierådet Kristina Ståhl.